

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2539. การผลิตไม้ดอกไม้ประดับเชิงอุตสาหกรรม. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 153 หน้า.
- กัลยา ปรีชานุกูล, บุญส่ง คงคาทิพย์, ผ่องพรรณ ศิริพงษ์, พรทิภา พิธา และ วอลเตอร์ ซี เทเลอร์. 2534. การแยกและการทดสอบฤทธิ์ต้านทานเซลล์มะเร็งของสารประกอบที่ได้จากเหง้าของขมิ้นชัน (*Curcuma longa* Linn.) และขมิ้นอ้อย (*Curcuma zedoaria* Rosc.) กำหนดการและบทคัดย่อการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยครั้งที่ 17 ขอนแก่น. หน้า 366-367.
- กฤษณา บุญศิริ. 2527. การสำรวจ *Curcuma* ในจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน แม่ฮ่องสอน. ปัญหาพิเศษปริญญาตรี ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 66 หน้า.
- จามจุรี โสติกุล. 2533. การขยายพันธุ์กระเจียวในสภาพปลอดเชื้อ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (พืชสวน) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 192 หน้า.
- จุฑารัตน์ โชติวงศ์พิพัฒน์. 2535. ผลของ 6-Benzyladenine และ Sucrose ต่อการเกิดยอดของปทุมมา (*Curcuma alismatifolia* Gagnep.) และขมิ้น (*Curcuma longa* Linn.) ในสภาพปลอดเชื้อ. ปัญหาพิเศษปริญญาตรี ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 28 หน้า.
- จำนงค์ อุทัยบุตร. 2538. เอกสารประกอบการสอนสารสังเคราะห์ที่ใช้ควบคุมการเจริญเติบโตของพืช. ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 260 หน้า.
- ฐิติภาส ชิตโชติ. 2530. การผลิตต้นพันธุ์ปลอดโรคโดยวิธีการเลี้ยงเนื้อเยื่อ. ปัญหาพิเศษปริญญาตรี ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 18 หน้า.
- ด่านตรวจพืชท่าอากาศยานเชียงใหม่. 2540. ปริมาณและมูลค่าการส่งออกหัวพันธุ์ *Curcuma* spp. เอกสารโรเนียว 1 หน้า.
- ทิพย์สุดา อนันกุล. 2540. การขยายพันธุ์กระเจียวพลอยทักษิณเบอร์ A033 ในสภาพปลอดเชื้อ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (พืชสวน) คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 182 หน้า.

- บรรเทิง บรรพศิริ. 2527. การเลี้ยงเซลล์แขวนลอยของยิปโซฟิลา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์-
มหาบัณฑิต (พืชสวน) คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 21 หน้า.
- บุญยืน กิจวิจารณ์. 2540. เทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ. ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยา-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 207 หน้า.
- เบญจพร เสียงเพราะ. 2536. การขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ. โครงการงาน
ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 38 หน้า.
- ประศาสตร์ เกื้อมณี. 2536. เทคนิคการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
กรุงเทพฯ. 158 หน้า.
- ปริญญารัตน์ ภูศิริ. 2538. การชักนำให้เกิดแคลลัสจากส่วนต่างๆ ของกล้วย. วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (พืชสวน) คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 31
หน้า.
- ปียรชัย ปริญญาพงษ์. 2536. การเลี้ยงเซลล์แขวนลอยของหวายตะค้าทอง. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต (พืชสวน) คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 89 หน้า.
- เพยาวี เหมือนวงษ์ญาติ. 2540. สมุนไพรก้าวใหม่. บริษัทเมดิคัลมีเดีย จำกัด กรุงเทพฯ.
หน้า 176 - 182.
- พิมพ์ใจ อาภาวัชรุตม์, จันทนา สุวรรณธาดา และ พิเศษฐ์ วรอุไร. 2540. การสร้างดอกของไม้
ดอกประเภทหัว. รายงานการประชุมวิชาการไม้ดอกไม้ประดับแห่งชาติครั้งที่ 3
เชียงใหม่. หน้า 1-6.
- พิมพ์ใจ อาภาวัชรุตม์, ถกวรรณ ศิริสวัสดิ์, พวงเพ็ญ ศิริรักษ์, พิเศษฐ์ วรอุไร และ จันทนา
สุวรรณธาดา. 2539. การศึกษาจำนวนโครโมโซมของพืชกลุ่มกระเจียวไทย 17 ชนิด.
รายงานการประชุมวิชาการไม้ดอกไม้ประดับแห่งชาติครั้งที่ 2 เชียงใหม่. หน้า 86-99.
- พีรเดช องอำไพ. 2529. ฮอริโมนสังเคราะห์. ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. 196 หน้า.
- ยศวดี อึ้งวิเชียร. 2540. รายงานการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์งานวิจัยเรื่องปทุมมาระหว่างปี
พ.ศ 2529-2539. กองโครงการและประสานงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัย
แห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. 75 หน้า.

- สมบุญ ศรีนวลชาติ. 2538. อิทธิพลของ 2,4-D NAA และ 2iP ในการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อฐานต้นของหอมหัวใหญ่พันธุ์ Granex 33. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (พฤกษศาสตร์) คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 68 หน้า.
- สมปอง เตชะโต. 2536. เทคโนโลยีชีวภาพของพืชปลูก. ภาควิชาพืชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 199 หน้า.
- สมปอง เตชะโต. 2537. การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชเศรษฐกิจ : หลักการและพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ. ภาควิชาพืชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. 120 หน้า.
- สมเพียร เกษมทรัพย์. 2539. การวิจัยเพื่อพัฒนาการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเพื่ออุตสาหกรรม ในรายงานการประชุมวิชาการไม้ดอกไม้ประดับแห่งชาติครั้งที่ 2 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. หน้า 1-8.
- สิริสุข ลามศรีจันทร์, อรุณี วงศ์ปิยสถิตย์ และ สุมินทร์ สมุทคุปต์. 2535. การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อกล้วยเหลืองในสภาพแขวนลอย. ว.เกษตรศาสตร์. 26 : 151-157.
- สุธิดา ฉันทานุรักษ์. 2534. การเลี้ยงเนื้อเยื่อไม้ : ผลของ 2,4-D, NAA และ BAP ต่อการเกิดแคลลัสและยอด. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 125 หน้า.
- สุรวิช วรรณไกรโรจน์. 2539. ปทุมมาและกระเจียว (curcuma) ไม้ดอกไม้ประดับ : หนังสือชุดไม้ดอกไม้ประดับลำดับที่ 12. บริษัทอมรินทร์บุ๊คเตอร์ จำกัด กรุงเทพฯ. 128 หน้า.
- เสาวลักษณ์ สุขมัย. 2538. ปทุมมาที่หาได้ : หนังสือรวมไม้ตัดดอกเมืองไทย. กรุงเทพฯ. หน้า 80-84.
- อภิชาติ ชิดบุรี. 2539. การขยายพันธุ์ดาหลาในสภาพปลอดเชื้อ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (พืชสวน) คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 166 หน้า.
- อรอุบล ชมเดช. 2534. ผลของไซโตไคนินการผ่าหัวและสภาพพันธุกรรมที่มีผลต่อการเกิดยอดของปทุมมา (*Curcuma sparnifolia* Gagnep.) ในสภาพปลอดเชื้อ. ปัญหาพิเศษปริญญาตรี ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 140 หน้า.
- เอื้อพร ไชยวรรณ. 2531. ตำราเภสัชเวทการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชสมุนไพร. ภาควิชาเภสัชเวท คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 165 หน้า.

- Babu, K.N., K. Samsudeen and M.J. Ratnambal. 1992. *In vitro* plant regeneration from leaf derived callus in ginger (*Zingiber officinale* Rosc.). *Plant Cell, Tiss. Org. Cult.* 29 : 71-74.
- Babu, K.N., K. Samsudeen and M.J. Ratnambal. 1993. Direct regeneration of plant from immature inflorescence of ginger (*Zingiber officinale* Rosc.) by culture. *Hort. abstr.* 63(7) : 5386.
- Bach, A. 1992. Somatic embryogenesis from zygotic embryos and meristem of *Freesia hybrida*. *Acta Hort.* 325 : 429-434.
- Bae, S. K., B.K. Lee and J.S. Eun. 1984. Clonal propagation of hyacin by *in vitro* culture bulblet culture callus subculture and organ formation from excised tissue. *Hort. abstr.* 54 : 4.
- Bailey, L.H. 1961. *The Standard Cyclopedia of Horticulture Vol.I.* The Macmillian Company. New. York. 1200 pp.
- Bajaj, Y.P.S. and M. S. Dhanju. 1981. Regeneration of plants from callus cultures of napier grass (*Pennisetum purpureum*). *Plant Sci. Let.* 2 : 343-345.
- Bajaj, Y.P.S., M.M.S. Sidhu and A.P.S. Gill. 1982/1983. Some factors affecting the *in vitro* propagation of gladiolus. *Sci. Hort.* 18(3) : 269-275.
- Balachandran, S. M., S.R. Bhat and K. P. Chandel. 1990. *In vitro* clonal multiplication of turmeric (*Curcuma* spp.) and ginger (*Zingiber officinale* Rosc.) *Plant Cell Rep.* 8 : 521-524.
- Barthkur, M. P. and D. N. Bordoloi. 1994. Micropropagation of *Curcuma amada* Roxb. *Hort. Abstr.* 64(4) : 421.
- Bayliss, M.W. 1977. The effect of 2,4-D on growth and mitosis in suspension cultures of *Daucus carota*. *Plant Sci. Let.* 8 : 99-403.
- Bhagyalskmi and N. S. Singh. 1988. Meristem culture and micropropagation of ginger (*Zingiber officinale* Rosc.) with a high yield of oleoresin. *Hort. Sci.* 63 : 321-372.

- Burger, W. 1986. *In vitro* propagation of easter lily from pedicels. *Hort. Sci.* 21(6) : 1473 - 1438.
- Chen, C.H., N. E. Steenberg and J. G. Ross. 1977. Clonal propagation of big blue stem by tissue culture. *Crop. Sci.* 17 : 847-850.
- Choi, S.K. 1993. Studies on the clonal multiplication of ginger through the *in vitro* cuttings. *Hort. Abstr.* 63(7) : 5388.
- Choi, S.K. and D. C. Kim. 1993. The study on the clonal multiplication of ginger through *in vitro* culture of shoot apex. *Hort. Abstr.* 63(7) : 5389.
- Chourey, P.S. and D.Z. Sharpe. 1985. Callus formation from protoplasts of sorghum cell suspension cultures. *Plant Sci.* 39 : 171-175.
- Constable, F. and R.T. Tyler. 1994. Cell culture for production of secondary metabolites. In pp. 271-289. I.K. Vasil and T.A. Thorpe (eds.). *Plant Cell and Tissue Culture*. Kluwer Academic. Netherlands.
- Dekker, A.J., A.N. Rao and C.J. Gob. 1991. *In vitro* storage of multiple shoot cultures of ginger ambient temperature of ginger. *Hort. Sci.* 47 : 157-167.
- De Lange, J.H., P. Wilolers and M. Nel. 1987. Elimination of nematodes from ginger (*Zingiber officinale* Rosc.) by tissue culture. *Hort. Sci.* 62 : 24-25.
- Dogra, S.P., B.N. Kooria and P.P. Sharma. 1995. *In vitro* clonal propagation of ginger (*Zingiber officinale* Rosc.). *Hort. Abstr.* 6598 : 7362.
- Engvild, K.C. 1972. Callus and cell suspension culture of carnation. *Physiol. Plant.* 26 : 62-66.
- Graf, A. B. 1982. *Exotica Series 4 Vol.II*. Horowitzs and Sons. New Jersey. 2560 pp.
- Green, C.E. 1977. Prospects for crop improvement in the field of cell culture. *Hort. Sci.* 12(2) : 7-10.
- Hosoki, T. and Y. Sagawa. 1977. Clonal propagation of ginger (*Zingiber officinale* Rosc.) through tissue culture. *Hort. sci.* 12 : 451-452.

- Huang, J. H. 1996. *In vitro* propagation and preservation of ginger germplasm resources. *Hort. Abstr.* 66(3) : 317.
- Ikeda, L.R. and M.J. Tanabe. 1989. *In vitro* subculture application for ginger. *Hort. Sci.* 24(1) : 142-143.
- Ilahi, I. And M. Jabeen. 1987. Micropropagation of *Zingiber officinale* Rosc. *Hort. Abstr.* 19(1) : 61-65.
- Inden, H., T. Asahira and A. Hirana. 1990. Micropropagation ginger. *Hort. Abstr.* 60(3) : 1340.
- Ishida, M. and T. Adachi. 1988. Plant regeneration from ginger callus and observation of the morphological changes. *Jan. J. Beed.* 38 (Suppl.2) : 78-79.
- Jehan, H., D. Courtois, C. Ehret, K. Lerch and V. Petiard. 1994. Plant regeneration of *Iris pullida* Lam. and *Iris germanica* L. via somatic embryogenesis from leaves apices and young flower. *Plant Cell Rep.* 13 : 671-675.
- Johnsen, D.A. 1940. *Plant Microtechnique*. Mc Graw-Hill Book Co. Inc. New York. 523 pp.
- Kacker, A., S.R. Bhat., K.P.S. Chande and S.K. Malik. 1993. Plant regeneration via somatic embryogenesis in ginger. *Plant Cell, Tiss. Org. Cult.* 32 : 289-292.
- Kamo, K., J. Chen and R. Lawson. 1990. The establishment of cell suspension cultures of gladiolus that regenerates plants. *In Vitro Cell Dev. Biol.* 26 : 425 - 430.
- Kamo, K. and J. V. Eck. 1997. Effect of bialaphos and phosphinothricin on plant regeneration from long and short - term callus cultures of gladiolus. *In Vitro Cell Dev. Biol.* 33 : 180-183.
- Kasperbauer, M. J., R. C. Buckner and L.P. Bush. 1979. Tissue culture of annual ryegrass x tall fescue F₁ hybrids : Callus establishment and plant regeneration *Crop. Sci.* Vol. 19 : 457-460.

- Keshavachandran, R. and M. A. Khader. 1991. Tissue culture propagation of turmeric. *Hort. Abstr.* 61(4) : 3060.
- Kim, K. W. and J.S. Lee. 1993. Difference in cultivar on formation and growth of the gladiolus callus *in vitro*. *Hort. Abstr.* 65 : 412.
- Krikorian, A.D. and R.P. Kann. 1981. Plantlet production morphogetically competent cell suspension of daylily. *Ann. Bot.* 47 : 679-686.
- Laublin, G., H. S. Saini and M. Cappadocia. 1991. *In vitro* plant regeneration via somatic embryogenesis from root culture of rhizomatous irises. *Plant Cell, Tiss. Org. Cult.* 27 : 15-21.
- Leopold, A. C. 1963. Auxins and Plant Growth. University of California Press. Berkeley. 354 p.
- Leopold, A. C. and P. E. Kriedemann. 1975. Plant Growth and Development. *MC Graw-Hill Book*. New York. 466 p.
- Li, N., B.H.M. Hoang and S. Hao. 1990. Somatic embryogenesis and its hormonal regulation in tissue culture of *Freesia refracta*. *J. Bot.* 65 : 271-279.
- Lindsey, K. and M.M. Yeoman. 1985. Cell culture and somatic cell genetics of plant. *Dynamics of Plant Cell Cult.* 2 : 61-101.
- Loiseau, J., C. Marchy and Y.L. Deunff. 1995. Effects of auxins, cytokinins, carbohydrates and amino acids on somatic embryogenesis induction from shoot apices of pea. *Plant Cell, Tiss. Org. Cult.* 41 : 267-275.
- Malamug, J. I., F.H. Inden and T. Asanira. 1991. Plantlet regeneration and propagation from ginger callus. *Hort. Sci.* 48 : 89-97.
- Margaret, J.H., T. Senaratna., J.M. Tsujita and P.K. Saxena. 1997. Somatic embryogenesis in liquid culture of tetraploid alstroemeria. *Plant Cell, Tiss. Org. Cult.* 47 : 293-297.
- Marienne, D. Bruyn and D.I. Ferreira. 1992. *In vitro* corm production of *Gladiolus dalenii* and *G. tristis*. *Plant Cell, Tiss. Org. Cult.* 31 : 123-128.
-

- Marina, I.S., V.P. Ilcheva and N.A. Zagorska. 1994. Morphogenetic potential and *in vitro* micropropagation of endangered plant species *Leucojum aestivum* L. and *Lilium rhodopacum* Delip. *Plant Cell Rep.* 13 : 451-453.
- Murashige, T. 1974. Plant propagation through tissue culture. *Ann. Rev. Plant. Physiol.* 25 : 135-166.
- Nadgauda, R.S., A. F. Massarenhas, R.R. Hendre and V. Jagannathar. 1978. Rapid multiplication of turmeric (*Curcuma longa* Linn.) plants by tissue culture. *Hort. Abstr.* 47 : 959.
- Niimi, Y. 1987. Factors affecting the regeneration and growth of bulblets bulb scale culture of *Lilium rubellum* Baker. *Hort. Abstr.* 57 : 376.
- Noguchi, Y. and O. Yamakawa. 1988. Rapid clonal propagation of ginger (*Zingiber officinale* Rosc.) by roller tube culture. *Jan. J. Beed.* 38 : 437-442.
- Olofsdotter, M. 1993. Image processing a non destructive method for measuring growth in cell and tissue culture. *Plant Cell Rep.* 12 : 216-219.
- Paek, K.Y. and C.K. Chun. 1982. *In vitro* propagation of bulb scale sections of *Lilium longiflorum*. *J. Korean Socie. Hort. Sci.* 23(3) : 230-239.
- Pillai, S.K. and K.B. Kumar. 1982. Note on the clonal multiplication of ginger *in vitro* Indian. *J. Agri. Sci.* 52(6) : 397-399.
- Radojevic, L. and A. Subotic. 1992. Plant regeneration of *Iris setosa* Pall. through somatic embryogenesis and organogenesis. *Plant Physiol.* 139 : 690-696.
- Ranch, J. P. and K. L. Giles. 1980. Factors affecting growth and aggregate dissociation in batch suspension cultures of *Datura innoxia* Miller. *Ann. Bot.* 46 : 667-683.
- Remotti, P.C. and H.J.M. Loffler. 1995. Callus induction and plant regeneration from gladiolus. *Plant Cell, Tiss. Org. Cult.* 42 : 171-178.
-

- Sakamura, F.K. Ogihara, T. Suga, K. Taniguchi and R. Tanaka. 1986. Volatile constituents of *Zingiber officinale* rhizome produced by *in vitro* shoot tip culture. *Phytochemistry*. 25(6) : 1333-1335.
- Sass, J.E. 1966. Botanical Microtechnique. The Iowa State University Press. Iowa. 288 pp.
- Sharma, T.R. and B.M. Singh. 1995. *In vitro* microrhizome production in *Zingiber officinale* Rosc. *Plant Cell Rep.* 15 : 274-277.
- Sharma, T. R., B. M. Singh and R. S. Chauhan. 1994. Production of disease-free encapsulated buds of *Zingiber officinale* Rosc. *Plant Cell Rep.* 13 : 300-302.
- Shetty, M.S., P. Haridassan and R. D. Iyer. 1982. Tissue studies in turmeric. *Hort. Abstr.* 52(12) : 796.
- Simmonds, J. A. and B. G. Cumming, 1976. Propagation of liliium hybrids. II. Production of plantlets from bud-scale callus culture increased propagation rates. *Hort. Sci.* 5(2) : 161-170.
- Simonsen, J. and C. Hildebrandt. 1971. *In vitro* growth differentiation of gladiolus plant from callus cultures. *Can. J. Bot.* 49 : 1817-1819.
- Smith, M.A.L., M.J. Meyer and M.T. Moelelland. 1989. Non invasive image analysis evaluation of growth during plant micropropagation. *Plant Cell, Tiss. Org. Cult.* 19 : 99-102.
- Sompong, T. and C. Meka. 1993. Tissue culture of rubber : Certain factors affecting callus formation from integument of immature seed. *Original Article.* 15(13) : 227-233.
- Staden, J.V. 1976. The identification of zeatin glucoside from coconut milk. *Physiol. Plant.* 36 : 123-126.
- Stavarek, S. J., T.P. Croughan and D.W. Rains. 1980. Regeneration of plants long-term cultures of alfalfa cells. *Plant Sci. Let.* 19 : 253-261.
- Stefaniak, B. 1994. Somatic embryogenesis and plant regeneration of gladiolus. *Plant Cell Rep.* 13 : 386-389.
-

- Stimart, D.P. and P.D. Ascher. 1982. Plantlet regeneration and stability from callus cultures of *Freesia x Hybrida* bailey cultivar "royal". *Sci. Hort.* 17 : 153-157.
- Stimart, D.P., P.D. Ascher and J.S. Zagorski. 1980. Plants from of the interspecific hybrid *Lilium* "Black Beauty". *Hort. Sci.* 15(3) : 313-315.
- Surawit, W. 1992. *In vitro* propagation of patumma (*Curcuma alismatifolia* Gagnep.). *Hort. Sci.* 27(6) : 97.
- Tamura, S. 1978. Adventitious bud formation excised hyacinth bulb scals *in vitro*. *Hort. Abstr.* 48 : 882.
- Thimann, K.V. 1963. Plant growth substances : past, present and future. *Ann. Rev. Plant Physiol.* 14 : 1-8.
- Tomotsune, H. M. Kadumi and Y. Takatsu. 1996. Propagation of gladiolus by somatic embryogenesis. *Hort. Abstr.* 197.
- Torres, K.C. 1989. Tissue Culture Techniques for Horticultural Crops. Van Nostrand Reinhold Pub. New York. 285 p.
- Unring, J. 1983. Vegetative propagation of amphidiploid *Lilium* "Black Beauty". *Hort. abstr.* 53(4) : 2738.
- Wang, L., B. Huang, M. He and S. Hao. 1994. *In vitro* morphogenesis and its hormonal control in tissue culture of *Freesia refracta*. *Hort abstr.* 64 : 501.
- Winnaar, W. 1989. Turmeric successfully established in tissue culture. *Hort. abstr.* 59(12) : 10286.
- Yasadu, K., T. Tsuda, H. Shimizu and A. Sugaya. 1988. Multiplication of *Curcuma* species by tissue culture. *Planta Med.* 54 : 75-79.
- Zaghmout, O.M.F. and W.A. Torello. 1990. Somatic embryogenesis and plant regeneration from embryogenic suspension cultures of perennial ryegrass. *In Vitro Cell Dev. Biol.* 26 : 419-424.
- Ziv, M. 1979. Transplanting gladiolus plants propagated *in vitro*. *Sci. Hort.* 11 : 257-260.

Ziv, M., A.H. Halevy and R. Shiol. 1970. Organs and plantlets regeneration of gladiolus through tissue culture. *Ann. Bot.* 34 : 671-676.

Ziv, M. and S. Kahany.1995. Somatic embryo and bulblet from bioreactor regenerate meristematic cluster of narine. *Acta Hort.* 325 : 303-312.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University